

Datum

2023-05-29

Vår referens

Olle Ingvarsson

Utredningssekreterare

olle.ingvarsson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden ASN-2023-9666

Sammanfattning

Föreliggande ärende innehåller information gällande revidering av arbetsmarknads- och socialförvaltningens *Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden*.

Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden är en del av Malmö stads arbete med att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden. Sedan 2020 har Malmö stad en gemensam handlingsplan för arbetet kopplat till välfärdsbrott (STK 2019–1285).

Den nu gällande handlingsplanen antogs av arbetsmarknads- och socialförvaltningen i juni 2022. Reviderad *Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden* fastställdes av arbetsmarknads- och socialförvaltningen i juni 2023.

I handlingsplanen beskrivs vilka aktiviteter som arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska genomföra för att stärka arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrott. Aktiviteterna är fördelade utifrån fyra teman: förebyggande, samverkan, kunskapsutveckling och kontroll.

Handlingsplanen ska följas upp löpande i dialog med förvaltningens ansvariga styrgrupp. En slutlig, skriftlig, uppföljning ska ske senast i mars 2024.

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden lägger informationen till handlingarna

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 2023-06-22 - Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden

Beslutsplanering

ASN beredning 2023-05-31

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2023-06-08

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2023-06-22

Beslutet skickas till

Alla avdelningschefer inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Ärendet

Föreliggande ärende innehåller information gällande revidering av arbetsmarknads- och socialförvaltningens *Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden*.

Sedan 2020 har Malmö stad en gemensam handlingsplan för arbetet kopplat till välfärdsbrott (STK 2019–1285). Planen utarbetades i samarbete med flera berörda förvaltningar och bolag och samordnas av stadskontoret.

I juni 2022 antogs arbetsmarknads- och socialförvaltningens *Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden*, i enlighet med den stadsövergripande handlingsplanen. Denna ska enligt planeringen revideras under 2023.

Under våren 2023 har en reviderad och utökad handlingsplan tagits fram. Innehåll och aktiviteter har arbetats fram genom workshoppar tillsammans med berörda verksamheter inom förvaltningen och utifrån förvaltningens pågående arbete. Reviderad handlingsplan fastställdes av arbetsmarknads- och socialförvaltningen i juni 2023.

Aktiviteter i handlingsplanen ska genomföras eller påbörjas under 2023.

Handlingsplanen ska följas upp löpande i dialog med förvaltningens ansvariga styrgrupp. En slutlig, skriftlig, uppföljning ska ske senast i mars 2024.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens arbete med misstänkta brott i välfärden *Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden* är en del av Malmö stads arbete med att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden.

Brott i välfärden avser när en extern aktör – företag eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommunala eller regionala medel för egen vinning. Det påverkar förvaltningen ekonomiskt och tar resurser från verksamheterna och skattebetalarna. Det drabbar de målgrupper som är i behov av förvaltningens hjälp och stöd. I förlängningen riskerar brotten även påverka tilltron till myndigheterna och de demokratiska processerna.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har sedan 2020 vidtagit flera åtgärder i enlighet med den stadsövergripande handlingsplanen:

- En särskild sektion har byggts upp för att utreda misstänkta bidragsbrott, stärka det förebyggande arbetet och samordna förvaltningens arbete kopplat till brott i välfärden.
- En arbetsgrupp har tillsatts för att följa upp avtal för de olika insatser som köps in för barn, ungdomar och deras familjer.
- En inköpsenhet har inrättats med uppdrag att styra, leda och stödja förvaltningens arbete med inköp, upphandling och avtalsförvaltning.
- Samtliga medarbetare inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen har erbjudits utbildning inom området brott i välfärden.

Sammanfattning av handlingsplanen

Handlingsplanen beskriver vilka aktiviteter som förvaltningen ska genomföra för att stärka arbetet med att förebygga välfärdsbrott. Aktiviteterna i handlingsplanen struktureras utifrån fyra fokusområdena: förebyggande, samverkan, kunskapsutveckling och kontroll.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att motverka att välfärdsbrott över huvud taget begås. Ett syfte med aktiviteterna är att göra det lättare att göra rätt för medarbetare och företag eller privatpersoner som är i kontakt med förvaltningen. Det ska ske genom att stärka kunskapen internt och externt om hur förvaltningen arbetar och om de skyldigheter som medarbetare har, att exempelvis utreda eller polisanmäla misstänkta brott. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska genomföra följande aktiviteter:

- Tillgängliggöra sammanhållen information om förvaltningens arbete kring välfärdsbrott.
- Följa upp internutbildningen ”Att förebygga och hantera hot och våld samt otillåten påverkan”.
- Undersöka behov och möjlighet till bakgrundskontroll av nya medarbetare inom förvaltningen.
- Förebygga felaktigheter och stärka tilliten till förvaltningen genom en tydlig, extern, information om hur förvaltningen arbetar med att förebygga brott i välfärden.
- Säkerställa att korrekta inköp och upphandlingar av varor och tjänster görs.

Samverkan

Vad gäller samverkan framhåller handlingsplanen behovet av samverkan både inom förvaltningen och med externa aktörer. Det bedöms bidra till ett effektivare arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrott. Arbetsmarknads ska genomföra följande aktiviteter:

- Upprätta ett nätverk för avtalsuppföljning för att identifiera leverantörer som behöver utredas vidare.
- Undersöka behovet av en samordnande funktion för förvaltningens arbete med att förebygga välfärdsbrott.
- Utveckla samverkan inom förvaltningen med berörda myndigheter såsom Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket.

Kunskapsutveckling

Handlingsplanen lyfter fram kunskapsutveckling som en förutsättning för att kunna stärka och utveckla arbetet med brott i välfärden. Syftet är att öka medarbetarnas kunskap och kompetens och att undersöka nya arbetssätt och rutiner. Förvaltningen ska därför genomföra följande aktiviteter:

- Stärka kunskapen om medarbetarnas underrättelseskyldigheter kring felaktiga utbetalningar och felaktig folkbokföring.
- Undersöka möjligheterna för att genomföra en kunskapshöjande insats om hur medarbetarna kan skydda sina personuppgifter på internet till följd av risk för hot och otillbörlig påverkan.
- Se över vilka ekonomiska och sociala kontroller som genomförs av leverantörer inför avtal och köp;
- Stärka kunskapen om hur inköp med skattemedel får genomföras.

- Undersöka möjligheterna att effektivisera kontrollsystem genom till exempel automatisering.

Kontroll

Slutligen innehåller handlingsplanen aktiviteter som syftar till att stärka förvaltningens kontrollsystem för att säkerställa att rätt person, företag eller förening får rätt bidrag, bistånd eller ersättning. Mot denna bakgrund ska förvaltningen genomföra följande aktiviteter:

- Stärka kontrollen av fakturagranskningar för att motverka att förvaltningen faktureras mer än en gång för samma vara eller tjänst.
- Säkerställa att berörda avdelningar särskilt beaktar risker för välfärdsbrott inom deras verksamheter inom ramen för arbetet med intern kontroll.
- Genomföra en uppföljning av de ekonomiska kontroller som görs vid handläggning av ekonomiskt bistånd.

Barnperspektiv

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens arbete med att förebygga och motverka misstänkta brott i välfärden bidrar till att säkerställa kvaliteten i insatser för barn, ungdomar och familjer. Det handlar huvudsakligen om att identifiera oseriösa leverantörer av tjänster och att kvalitetssäkra de insatser som vi upphandlar.

Om förvaltningen upphandlar insatser från oseriösa aktörer medför det risk för att barn, ungdomar och familjer får undermåligt eller felaktigt stöd och hjälp. Det innebär även att förvaltningens resurser inte kommer de avsedda målgrupperna till del.

Jämställdhetsperspektiv

På motsvarande sätt som ovan bidrar arbetsmarknads- och socialförvaltningens brott i välfärden till att säkerställa kvaliteten i de insatser förvaltningen upphandlar kopplat till bland annat våldsutsatta kvinnor.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att arbetet med att förebygga och motverka misstänkta brott i välfärden bidrar till att förvaltningens resurser inte utnyttjas av oseriösa aktörer.

Handlingsplanen innehåller aktiviteter som avser förebygga och motverka att bidragssystemet utnyttjas. Det handlar till exempel om felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd och organisationsbidrag.

Handlingsplanen innehåller även aktiviteter kopplade till upphandling av varor och tjänster. Det handlar om att öka kvaliteten i upphandlingarna, stärka uppföljning och kontroll av upphandlade insatser och att identifiera oseriösa leverantörer. Det ska bland annat ske genom samverkan med Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket.

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef

